

Razgovarala, zapisala i pripremila

**Branka Draženović
Brinje**

NARODNA NOŠNJA BRINJA I BRINJSKE OKOLICE

2009.

ŽENSKA NARODNA NOŠNJA

GLAVA

FRIZURA

Pletenica oko cijele glave.

Dvije pletence oko glave vezane uskom trakicom(kurdelicom).

Jedna pletenica na potiljku umotana u fuku pričvršćena gabrlama(1).

Dvije pletenice na potiljku unakrsno pričvršćene iznad uha šnalom ili kurdelicom. Takve pletenice sezale su do ramena, a sa strane čela kosa umotana u rolu-FURDEK

Kosa se nikad nije rezala.

Mladim ženama kosa se uvijek vidjela ispod pokrivala.

Ako je divojka obećala dečku da će se udati za njega i iz nekoga razloga ga ostavi ili ga prevari s drugim, ovaj prvi joj je prijetio da će joj odrezati kose, a to bi bila velika sramota i poniženje.

POKRIVALO ZA GLAVU

Zimi su žene nosile debeli vuneni rubac s resama (crni ili tamno smeđi).

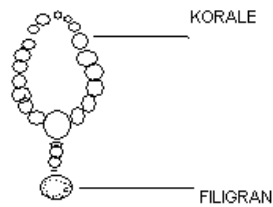
Sezao je i do pola leđa-PLETIĆ.

Ljeti su nosile RUB. To je tkanina od domaćeg vrlo tankoga konca i končića satkana na krosna i to vrlo rijetkim tkanjem. Rub je u obliku širokog šala bijele boje na krajevima obično smeđa šara pa rese.

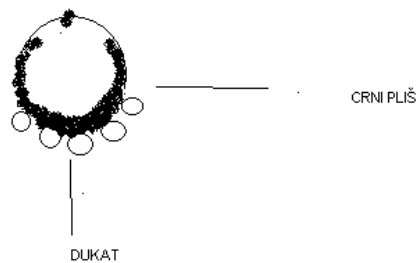
Rub se nije vezao u čvor nego se kopčao ukrasnom kopčom ili brošem.

UŠI

Zlatne rinčice. Rinčice od dukata ili od koralja.

VRAT

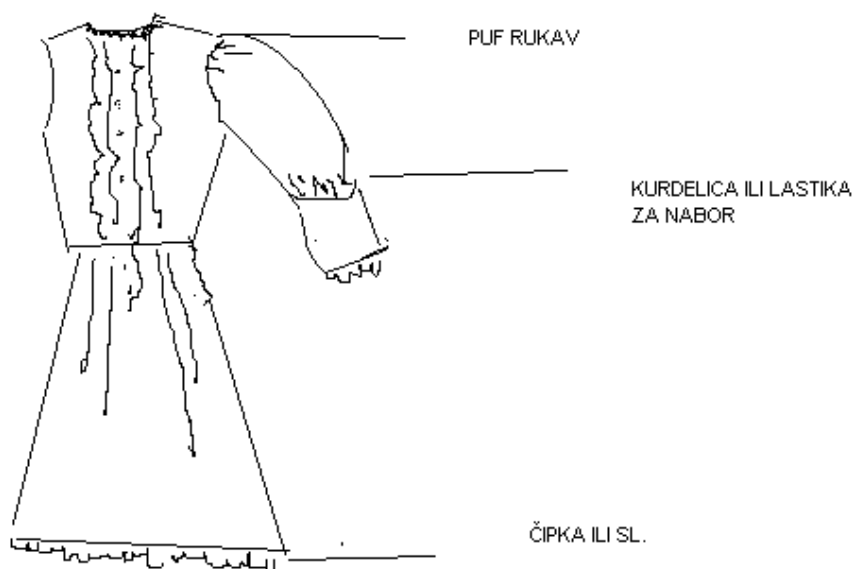
KORALE-koralji kupljeni u Primorju ili robnom razmjenom (zelje, krumpir, fažol mjenjao se s Primorcima za koralje, sol, smokve, vino). **STRUKE** krupnije u 3 reda, zatim sitne u više redova, pa omotane s jednom-većinom crvene. Divojke (cure)su nosile i dukate oko vrata-sve je ovisilo koliko je familija bogata.

NAPOMENA: U Kalafaticima je živio čovjek koji je izrađivao nakit od koralja i ukrašavao (filigran).

ODJEĆA

KOŠULJA

Tanko domaće platno. Dolazi prva na tijelo. Na ramenima puf rukavi. Oko lakta nabor se pravio s kurdelicom ili lastikom. Završetak rukava: čipka ili rišelje ili heklano.

GAČE

Domaće tanko platno.

Dugačke do nešto iznad koljena.

Završetak nogavica: čipka, rišelje ili heklano.

GAČE DOMAĆE

OD NEŠTO IZNAD KOLJENA

ČIPKA, RIŠELJE ILI SL.

KIKLJA

Tanko domaće platno. Dolazi na košulju. Zove se još i PODOBLAČKA. Otvori za ruke nešto veći nego na alji. Završetak od čipke.

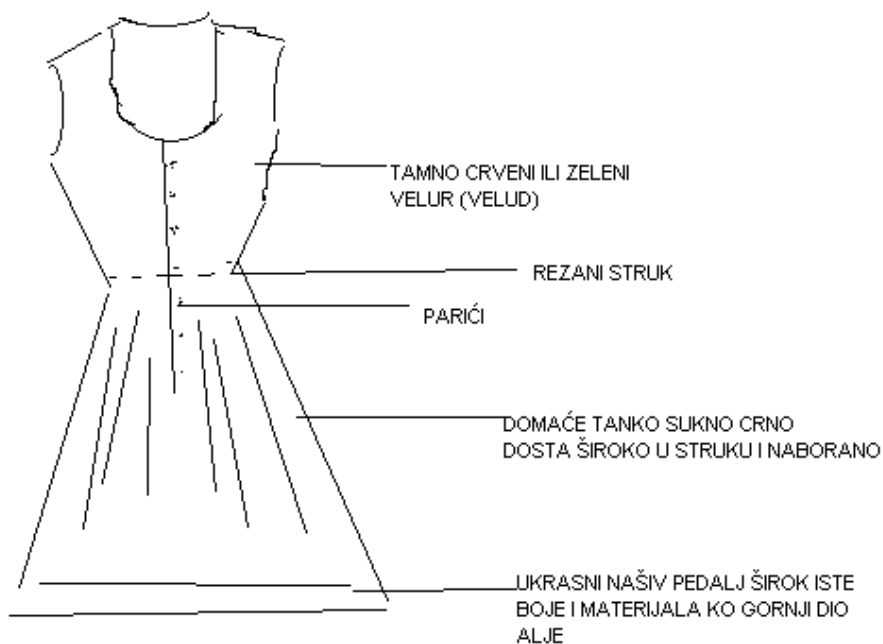

ALJA

Gornji dio tamno crveni velud (može i zeleni). Naprijed rezani ispod struka, a spajani parićima.

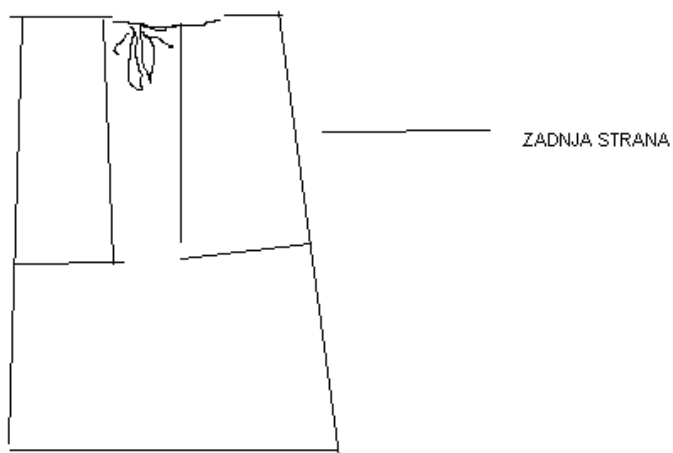
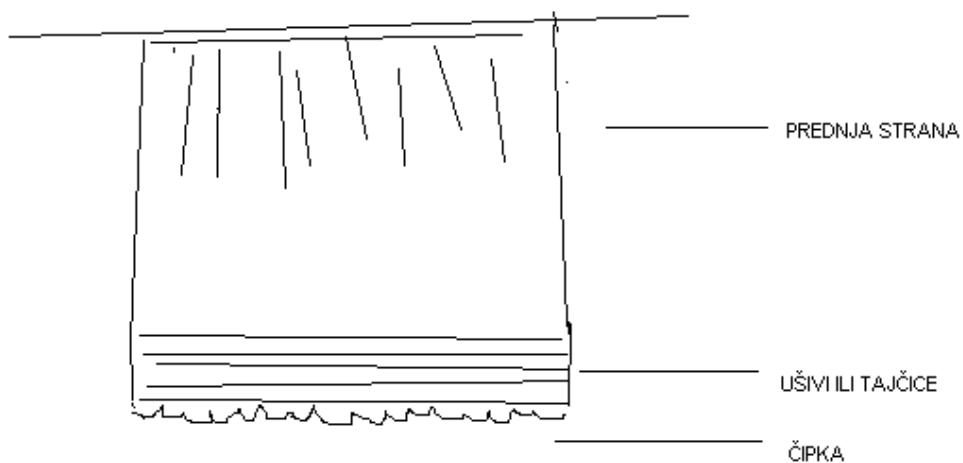
Donji dio -domaće tanko sukno (crno). Dosta široko u struku naborano.
Rezani struk.

Završetak: ukrasni našiv pedalj širok iste boje i materijala kao gornji dio.

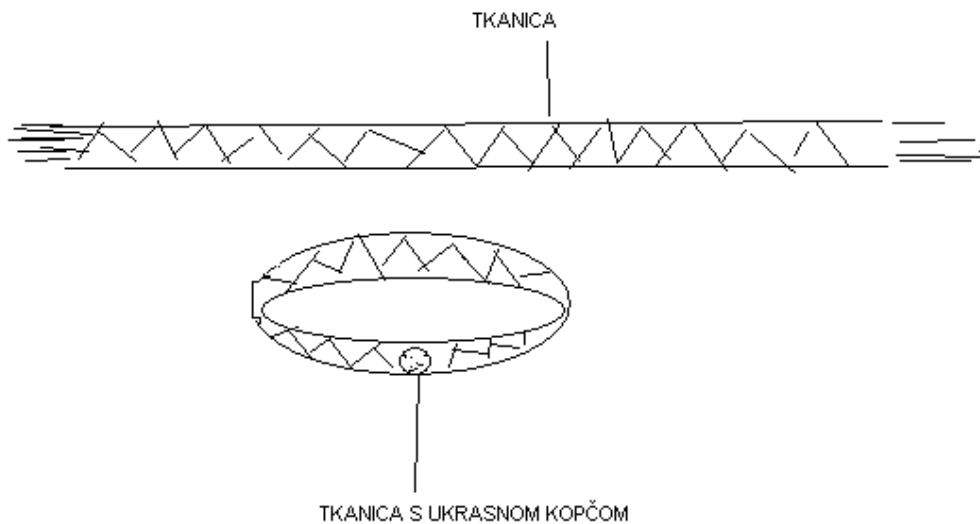

ZASLON

Zaslon od crnog tibeta ili glota. Širok i naboran u struku. Pedalj kraći od alje i obavija veći dio krila. 4 do 5 ušiva (tajčice. Na donjem dijelu crna čipka (kupovna ili ručno rađena).

TKANICA

Suknena na krosna satkana. Desetak centimetara široka traka.

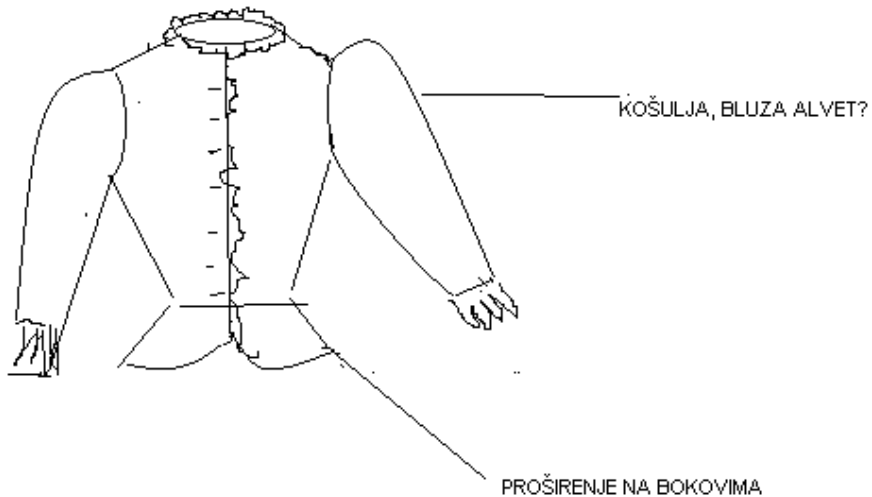
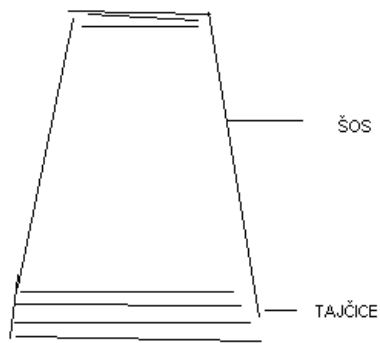
Ukrasni motiv: kvadratići ili ornament (ne rožice).

Veže se na boku.

Ljeti, kad su velike vrućine, žene su nosile bijele alje od domaćeg platna, sašivene kao i one debele.

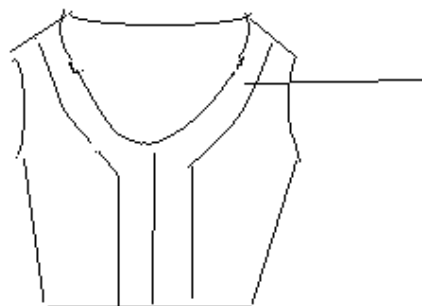
Na dnu krila bile su tajčice (ušivi) umjesto ukrasne našivene trake i po njoj crni zaslon.

Nosile su i bijeli široki šos (suknja) kako što je krilo alje, na njega košulja (bluza) također od bijelog domaćeg platna, puf rukavi, oko vrata mali izrez ukrašen čipkom

Košulja (bluza) u struku rezana, pa nadošivena laganim proširenjem, koje malo pokriva bokove. Na leđima i ispod grudi ušici, dakle strukirana

Na bijelu alju ili na bluzu nosio se crni prsluk izrađen od vrlo tankog materijala (sukanca ili velura). Seže do struka .

CRNA OPTOKA
OD VELUDA

OPTOKA OD
VELUDA

3/4 DULJINA

CRNA OPTOKA OD
VELUDA

JAKRMA ILI JAČRMA ZA ZIMU

Izrađen od domaćeg sukna. U novije vrijeme od čoje.

ČARAPE

Za zimu od vune, a za ljeto od tanjeg konca.

Uz nošnju crne, a za rad bijele i sive (sure).

Za rad u polju (žetva, kopanje) žene su izrađivale bijele alje od domaćeg platna dosta široke ali manje ukrašene.

Ako su bile u žalosti (tj. ako su žalovale), alje su ofarbane crno kao i ostali odjevni predmeti.

Čarape su imale podvežnje ispod, a za zimu podvežnje na kitu(dokoljenke).

Na kijklu za polje stavlja se crni zaslon.

OPANCI

Od prave kože, oko gležnja kajišac. Ukrašeni kopčama.

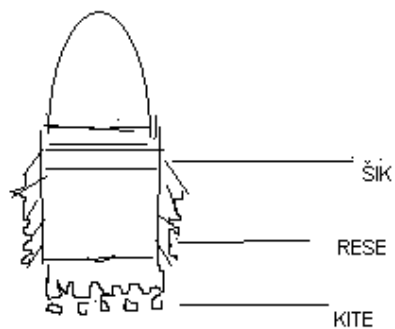

PLETIĆ

Vuneni mali dopola leđa, na rese, crni i braun. Pletić se nije izrađivao ručno nego se kupovao i služio je kao ukrasni detalj (za k maši, za Božić).

TORBICA

Izrađena od domaćeg sukna(vune). Ukrašena resama i kitama i sjajnom trakom boje zlata koja se zove ŠIK.

POLUFRAJLE

Po kazivanju gospođa u samom mjestu Brinju nosila se i građanska odjeća. Žene (polufrajle) nosile su duge plišane haljine i na glavi toke s perom (vlastela)

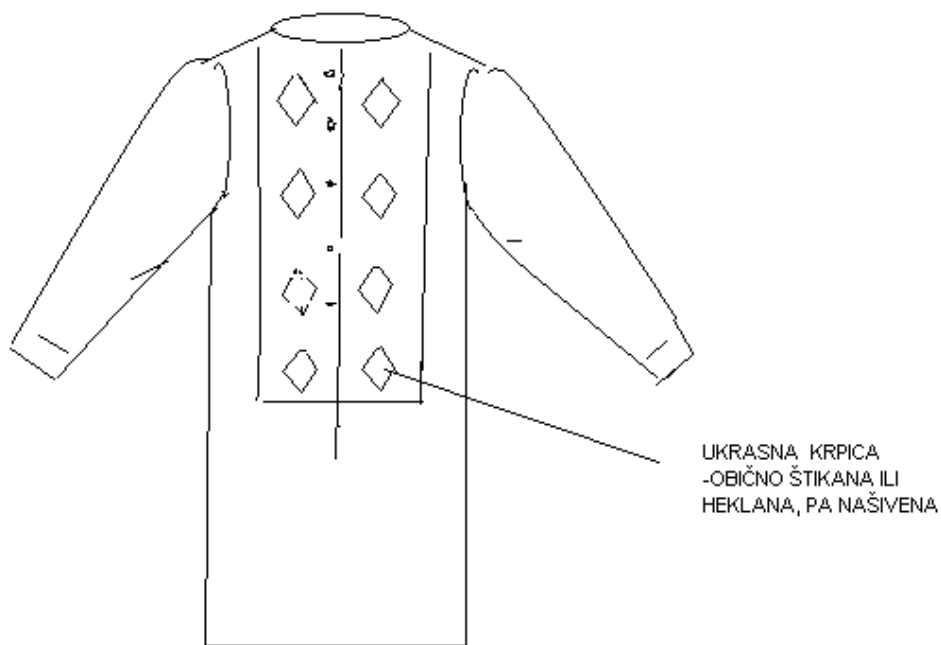
MUŠKA NARODNA NOŠNJA

GLAVA

- lička kapa
- šubara
- u novije vrijeme crni šešir

KOŠULJA

Sašivena od vrlo tankog domaćeg platna, s ukrasnim krpicama obično štikana ili heklana pa našivena

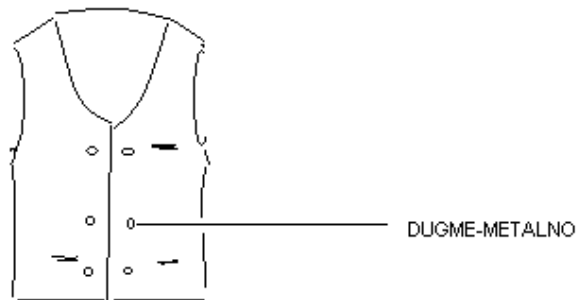

POJAS

Ukrasni široki remen (ćemer ili kemer) muškarci nose po košulji.
Maštovito je ukrašen.

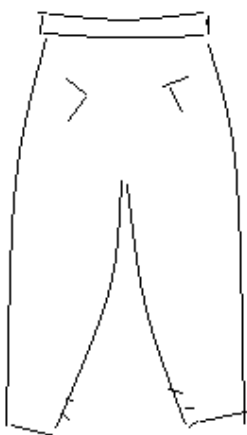
PRSLUK (lajbak ili lajbin ili jačrma ili jakrma)

Izrađen od crnog sukna, 2 reda dugmadi (metalne) kao ukras, sat na lančiću

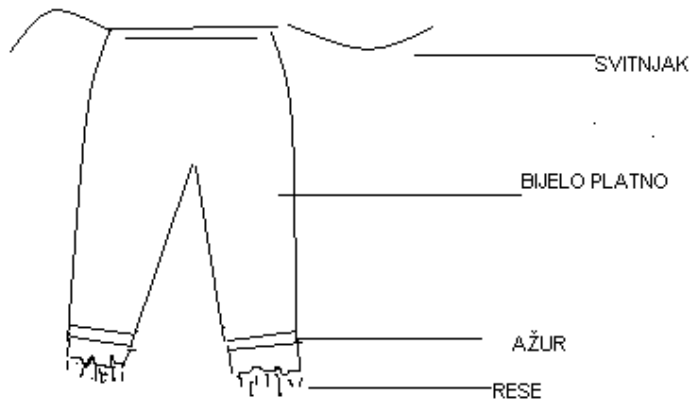
HLAČE

Od crnog ili sivog (surog) sukna za zimu.

GAĆE (SVITICE)

Dugačke od domaćeg platna oko gležnja vezane brdešnjakom.

KOPICE- ukrasne čarape

Ukrasne čarapice , ali bez podlanica- oblače se po hlačama. Ukrasno pletene od tanke preje ili vune. Kopčaju se parićima ili se vežu.

ĆURAK

Debeli sukneni kaput od zaista grubog sukna. U nedostatku kišobrana čobani su ga nosili kod čuvanja blaga za kišnog vremena . Nije propuštao kišu, ali se jako napio vode tako da ga slabiji čoban nije mogao nositi Naravno, za tu kišnu priliku uvijek se davao neki iznošeni, stari ćurak. Sašiven je kao i ženski, preko leđa pojas.

Osim navedenih odjevnih predmeta žene su plele od vune vrlo debele maje i lajbake, šalove (ride), rukavice, narukvice (nosile su se na rukama iza šake i čuvale su od hladnoće), zatim počve (šlape), fuzekljine (muške čarape).

Zapis o narodnoj nošnji zabilježila Branka Draženović prema kazivanju:

- Marije Milaković, rođ. Bićanić-1912.god. pok.**
 - Mande Draženović, 1912.god.**
 - Marije Draženović, 1911. god.**
 - Marije Bićanić, 1919. god.**
-

Obrada na računalu: Branka i Dragutin Perković, Zagreb -14. rujna 2009.